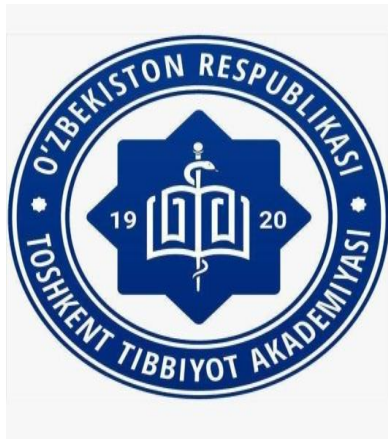

Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar, 2023

**KLINIK LABORATOR
DIAGNOSTIKADA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH, MUAMMOLAR VA
YECHIMLAR**
**xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman**
18 aprel 2023 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi

WWW.SSV.UZ

Toshkent tibbiyot akademiyasi WWW.TMA.UZ

Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Nasliy sferotsitar anemiya klinik laborator diagnostikasi	293
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. O‘tkir leykoz klinik xususiyatlari	296
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. O‘tkir leykoz klinik laborator diagnostikasi	298
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali limfoleykoz etiopatogenezi va klinik xususiyatlari	300
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali limfoleykoz klinik laborator diagnostikasi	302
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali mieloleykoz klinik xususiyatlari	304
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali mieloleykoz laborator diagnostikasi	306
Kurbonova Z.Ch., Khushbokova G.U. Hematological changes in patients with Covid-19	308
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Aplastik anemiya klinik laborator diagnostikasi	310
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Vitamin B ₁₂ tanqislik anemiyasi klinik laborator tashxisi	313
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Temir tanqislik anemiyasi klinik laborator diagnostikasi	315
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Baltayeva F.G. Koronavirus infeksiyasida koagulyasion gemostaz buzilishining laborator diagnostikasi	318
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. , Baltayeva F.G. Koronavirus infeksiyasida trombotsitar gemostaz buzilishining laborator diagnostikasi..	320
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. , Baltayeva F.G. Covid – 19 da antiagregant terapiya samaradorligini baholash	322
Kasimova O.O. Parkinson kasalligi va laboratoriy tashxoshishning innovatsion usullari	324
Liverko I.V, Babamatova H.U, Maqsadaliyeva Z. Videothoracoscopic studies of the bronchopulmonary system in order to improve the diagnosis of tuberculosis	325
Mamatov O.A. Gepatit B klinik laborator diagnostikasi	326
Mirzayeva K.S., Shermuhamedova F.K., Ashurova D.S. Covid-19 ga	

2. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: электрон ўқув қўлланма. 2022, 146 б.
3. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Лаборатория иши: ўқув қўлланма. 2023, 150 б.
4. Babadjanova Sh.A., Kurbonova Z.Ch. Qon kasalliklari: o'quv qo'llanma. 2023, 156 b.
5. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 140 b.
6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: elektron o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 176 b.
7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o'quv qo'llanma. Toshkent, "Hilol nashr", 2021. 152 b.
8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik tashxis asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
9. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik diagnostika asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
10. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Saidov A.B. Gematologik kasalliklar sitologik diagnostikasi: o'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2021. – 56 b.
11. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.
12. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.

SURUNKALI LIMFOLEYKOZ KLINIK LABORATOR DIAGNOSTIKASI

**Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A.
Toshkent tibbiyot akademiyasi**

Dastlabki bosqichda tashxis quyidagi mezonlarga muvofiq laboratoriya tekshiruvlari asosida amalga oshiriladi: qondagi mutlaq limfotsitoz, suyak iligidagi limfotsitlar miqdorining ko'payishi - 30% dan ortiq, B-limfotsitlarning yengil zanjirlar bilan klonalligini tasdiqlash va oqim sitometriyasi orqali aberrant immunofenotipni (CD19+/CD5+/CD23+/CD20dim+/CD79+) aniqlash.

Surunkali limfoleykozni xalqaro tasnifi.

A bosqich. Periferik qonda mutlaq limfotsitoz ($4 \times 10^9 / l$ dan ortiq), suyak iligida - 40% dan ortiq. Gemoglobin - 100 g / l, trombositlar - $100,0 \times 10^9 / l$ dan ortiq. Jarayonning tarqalishi - kengaygan limfa tugunlarining ikkita maydoniga qadar (servikal, aksiller, inguinal, jigar, taloq).

▶ **B bosqich.** Gemoglobin - 100 g / l dan ortiq, trombositlar - ko'proq $100 \times 10^9 / l$. Jarayonning taqsimlanishi - kengaytirilgan limfa tugunlarining uchdan ortiq maydoni.

▶ **C bosqich.** Gemoglobin - 100 g / l dan kam va / yoki trombositlar $100,0 \times 10^9 / l$ kamroq. Kattalashgan limfa tugunlari mavjudligidan qat'i nazar.

Surunkali limfotsitar leykoz tashxisi periferik qon limfotsitlarining oqim sitometriyasi bilan tasdiqlanganda, suyak ko'migi va limfa tugunlarining sitologik va gistologik/immunogistokimyoviy tadqiqotlariga ehtiyoj qolmaydi.

Surunkali limfotsitik leykoz bilan og'rigan bemorlarni tekshirish rejasi.

- ▶ trombotsitlar va retikulotsitlarni o'z ichiga olgan umumiy qon tahlili;
- ▶ qondagi umumiy oqsil, mochevina, kreatinin, siydik kislotasi, umumiy, erkin va konyugatsiyalangan bilirubin darajasini aniqlash;
- ▶ qonda LDG, fibrinogen darajasini aniqlash;
- ▶ sitomegalovirus halovirusi uchun molekulyar biologik qon testi;
- ▶ yuqumli mononuklyoz virusi uchun molekulyar biologik qon testi;
- ▶ gepatit C virusiga M va G sinf antitanalarini (IgM, IgG) aniqlash;
- ▶ gepatit B virusining HBsAg antigenini aniqlash;
- ▶ OIVga qarshi M va G sinf antitanalarini (IgM, IgG) aniqlash;
- ▶ suyak ko'migi punksiyasi, suyak ko'migi sitologik preparatini olish va tahlil qilish;
- ▶ suyak iligining gistologik namunasini olish va tekshirish;
- ▶ periferik qon leykotsitlarini immunofenotiplash;
- ▶ limfa tugunlarining biopsiyasi;
- ▶ limfa tugunini immunogistokimyoviy o'rganish;
- ▶ suyak iligini sitogenetik o'rganish;
- ▶ FISH tomonidan suyak ko'migi tekshiruvi [t (11;14), t (11q, v);+12; del(11q); del(13q); del(17p)];
- ▶ molekulyar genetik tadqiqot - immunoglobulinlarning og'ir zanjirlari (IGHV) o'zgaruvchan hududlari genlarining mutatsion holati;
- ▶ qon zardobi va siydikni immunokimyoviy o'rganish (qon zardobining erkin yengil zanjirlari, qon zardobini va kunlik siydikni immunofiksatsiyalash bilan elektroforez), immunokimyoviy tadqiqotlar o'tkazish imkoniyati bo'lmaganda - plazma oqsillarini elektroforezi.

Surunkali limfoleykoz surunkali bosqichi laborator diagnostikasi.

▶ **Periferik qonda:** normoxrom anemiya, leykositoz $50-600 \times 10^9/l$, absolyut limfositoz, Rider hujayralari (ikkiga bo'lingan yoki buyraksimon yadroli limfotsitlar), Gumprext soyalari (surtma tayyorlash jarayonida parchalangan limfosit izlari), granulositar hujayralar - tayoqcha yadroli va segment yadroli neytrofillar kamayishi, trombositopeniya, sitoximik tekshirish: o'sma limfosit hujayralarida glikogen musbat bo'lishi.

▶ **Mielogrammada:** suyak ko'migi total limfoid infiltratsiyasi, granulositar, eritrositar, megakariositar qator hujayralar kamayishi.

▶ **Surunkali limfoleykoz terminal bosqichi laborator diagnostikasi.**

▶ **Periferik qonda:** normoxrom anemiya, leykotsitoz $50-600 \times 10^9/l$, absolyut limfositoz, blastlar soni 15% dan oshishi, Ridel hujayralari (ikkiga bo'lingan yoki buyraksimon yadroli limfositlar), Gumprex soyalari (surtma tayyorlash jarayonida parchalangan limfositlar izlari), granulositar hujayralar - tayoqcha yadroli va segment yadroli neytrofillar kamayishi, trombositopeniya.

▶ **Mielogrammada:** suyak ko'migi total limfoid infiltratsiyasi, granulositar, eritrositar, megakariositar qator hujayralar kamayishi, blast hujayralar

15% dan oshishi.

Surunkali limfoleykoz uchun umumiy qon tahliliga misoli:

gemoglobin - 105 g / l; eritrotsitlar - $3,7 \times 10^{12}$ /l, rang ko'rsatkichi 0,85, gematokrit - 48%, eritrositlar hajmi (MCV) - 92 fl, eritrositdagi gemoglobin miqdori (MCH) – 28,4 pg, trombositlar - 145×10^9 /l, retikulotsitlar - 0,1%, leykotsitlar - 160×10^9 /l. Leykotsitlar formulasi: tayoqcha neytrofillar - 1%, segmentlangan neytrofillar - 19%, limfotsitlar - 78%, monositlar - 2%. ECHT - 55 mm/soat. Parchalangan hujayralar (Botkin-Gumprecht soyalari)- 40:100.

Adabiyotlar.

1. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: ўқув қўлланма. Тошкент, 2022. 137 б.
2. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: электрон ўқув қўлланма. 2022, 146 б.
3. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Лаборатория иши: ўқув қўлланма. 2023, 150 б.
4. Babadjanova Sh.A., Kurbonova Z.Ch. Qon kasalliklari: o'quv qo'llanma. 2023, 156 b.
5. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 140 b.
6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: elektron o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 176 b.
7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o'quv qo'llanma. Toshkent, "Hilol nashr", 2021. 152 b.
8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik tashxis asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
9. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik diagnostika asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
10. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Saidov A.B. Gematologik kasalliklar sitologik diagnostikasi: o'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2021. – 56 b.
11. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.
12. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.

SURUNKALI MIELOLEYKOZ KLINIK XUSUSIYATLARI
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

Surunkali mieloleykoz klonal mieloproliferativ jarayon bo'lib, erta gematopoetik o'tmishdosh hujayralar transformatsiyasi natijasida rivojlanadi. Sitogenetik-Filadelfiya xromosomasi (Ph'-xromosoma, Ph+) deb ataladigan t (9;22) xromosomalarning orttirilgan translokatsiyasi surunkali mieloleykozning o'zagi hisoblanadi. Filadelfiya xromosomasining paydo bo'lishi 9 va 22 - t (9;22) xromosomalar orasidagi genetik material almashinuvi natijasida sodir bo'ladi. Genetik materialning 9-chi